

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕАПОЛ.

РЕДАКЦІЯ
І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок 10, П. пер.
Контра почт. шлю. 123.222.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Нач. Редактор привітає
всіх 10—11 год. передплату.
Ріжковці не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Нісочно в рік по 6,250.000 Мп.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції,
Голландії, Бельгії 10 фр. шп.,
Італії 10 літ., Швейцарії 11 шв.
ф. марок, Швейцарії 11 шв.
фр., Чехословацькій 20 ч. кор.
Румунії 100 лев., Польщі
50 зл., Австрії 11.000.000
кр. Займа адреси 1900790 кт.

В справі оголошень
звертається до Адмін-
істрації.
ЦІНА
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
250.000 Мп.

Видав. ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО“

Начальний редактор: Д-р ДМИТРО ЛЕВИЦЬКИЙ.

Українське Спортивне Т-во „УКРАЇНА“
улаштує сьогодні в. н. в п. пер. залі „Нар. Дому“
ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ
В КОРТІ БІЛЬЙОНА

Смерть великого ідеаліста.

За Леніном Вільзон покинув цей світ. Після великого гучного експериментатора, що з головною, як би лікарською рівновагою запускав пробні сонди в організм великих народів і держав, зійшов з н. м. в. світа великий ідеаліст і романтик Вудров Вільзон. Оба воєні господали народам, державам і цілому світові нове евангеліє і оба вірили, не дбавши здійснення своїх теорій!

През. Вільзон вславівся відомими тезами про поладання конфлікту між народами, предложемими 8 січня 1918. американським конгресом. Нагажуючи до ведення тоді переговорів в Берестіо і до висуненого там ключа про самоозначення народів, през. Вільзон сконкретизував в 14-ти точках основи нового ладу в світі. Відносно Росії, яка після більшевницького перевороту приступила до мирових переговорів з осередненими державами, домагався він опорожниєння цілої російської території, щоби Росія мала спроможну самостійно рішити про свою політику. Шкож торкається націй, які бажають згідно з ключем про самовизначення народів самостійно рішати про свою долю, то Вільзон допускає спробу в тому напрямку, що „поведення братніх націй супроти Росії в найближчих місяцях дасть їм спробу арозуміння інтересів Росії з боку тих націй“. Народом Австро-Угорщини мала бути забезпечена можливість автономного розвитку. Польща має повстати як незалежна держава на областях, заселених без сумніву польськими населеннями. В 14-тих точці заповіджено створення Союзу Народів.

Так представлялася справа на початку 1918 р., так її розуміли держави й народи, особливо народи, які в цих нових заповідях людськості, занорученні тезами Вільзона і словом великої і могутньої американської нації, добачували залпоруку свого визволення з віковичого чужинного ярма. Та політичний ідеалізм не є прикметою послідючих: не є він і прикметою американської нації. Особливо український народ дуже тяжко завівся на

парострому ідеалізм тодішнього президента. Во хоч і в С. Росії і в Б. Австро-Угорщині українська нація морем крові засвідчила своє амгання, то її розуміла боротьба проти старих і нових імперіалістів не була вата під увагу етноними можливістьями.

Притяввши до Парижа в 1919 р. супроводженіи надіями провалених народів, през. Вільзон не відстовав своїх позицій. Ідеї, ідеаліст, кабинетний учений, широкі демократ, без докладного знання європейської відноснн, без розуміння психології старого континенту взагалі, в національних проблемах зокрема, дався втягнути в дову, вичерпуючу сили ексцієбристичну дискусію з интроду „тіграм“ Клемансо і звавав одну прозвісно за позицією. У висліді цієї дискусії з'явилась версальський трактат, як французької гегемонії в Європі, а разом з тим і акт грубого насильства над багатьма народами. Правда, деякі

доставля пляну у кресовій політиці, незнання місцевих умовнн, яким грішати надіслати урядовці, люде, що часто не мають потрібних кваліфікацій і утворюють національний шовінізм з польською державною думкою — все воно викликає невдоволення населення й обнужує повстау Річпосполитої. На Полісію є 61 процент меншої земельної власности: 43.000 карловатих господарств. Отже голод на землю виявився не-ди який. Тимчасом у деяких повітах (на прим. кременецькому) з усього запасу орної землі зібрали — з доручення екс-міністра Керніка — козьоністи 75 процент. Такі речі оздоблюють маси. Не причиноються також до їх вдоволення настієне усунування місцевих людей в ріжних шижчих посад. Усувається їх тому, бо не можуть добути паспортну громадяннну Річпосполитої. А придбання такого документа виявляє часто труднощі: не-до побороення, досить сказати, що сам генер. комісар, як уроженець Мішчнщин, мусів втекти аж під протекцію міністра, щоби дістати польський паспорт. Легко уявити собі, які перешкоди стрічає селянин. Отже 90 відсотків мешканців Полісся не має жадних документів, в наслідок чого не може звити звідніщенню“

Референт закінчив свою вивади докладом до уряду, що б остаточно розв'язати цю проблему, остаточно вичерпав усі можливі засоби, щоб політичний документ безвартісно вразився.

народа (як напр. Турки) посліли у елітніо протиставитися актові несправності, який мстився ще і в до-дятькових „договорах“, одначе на багаторома провалами, а в паршу меру зі українськими, закрідило „збитво й погнобленич чисто „дав-Бритерських“ умовами.

Правда, ідеалізм Вільзона не віддаржав навали обманн, яка скривалася за шумлими образами „справдливості“ європейських можновладців в наслідок чого він просто отік з Польщи. Зєдненим Державим відступили від європейських справ і Вільзон хіба в гірших почуттвм заведених нації міг притячтатись, як торгованов кровю мільйонів. Не-Ба-вом і він відшов з аренн активної політики, щоби в тихому кабінеті дельше спувати свої високи думки про політичний платонізм.

Вільзон умер, та ідея, засвоєна від мільйонів поведених, є вічна, конкретизацією цієї ідеї, хоч і на американській тлі плаваємою кинути проміжні сідна серед воєнної хуртовини, своїми тезами, які ще виправлять ннші, він здобув собі нерукотворний паматник.

Перед нами стелиться кривавий шлях здійснювання самовизначення народів в його істотничій суті. А з цею великою заповідю людськості, з цєю єдиною пріпною вказівкою про універсальні відноски між народами, раз на все зважанє їм великого ідеаліста.

Приславте силлади на пресо-вий фонд на кш. ч. зберее в Союзі Кредитовий, Львів, Ринок 10.

180 шкд., а тепер мають їх... 23. З Білоруських сімизанн можна ввійти до стуліл у чеських універсітетах, їх признає Латвія (Рига), ба — Швейцарія й Італія. Лише польські універсітети з вілнєвським на чолі не можуть на це ріштитися. Очевидно, що молода Білоруська інтелегенція, яка за наукою спішнть навнті до Сов. Росії, глибоко запам'ятує собі кривду, яка їй діється з боку Польщі.

Ще чорніше глядім на ситуацію ген. Бабаньскі, який м. н. сказав, що Польки так майстерно думали спредувати відносини, що сьогодні немає на Білорусі ніяких елементів, які тяжило до Польщі (А кола вони були? — Пр. Ред.) Він гідє, що єдиним можливим способом направлювання диха є утравлієність в усіх царинах: проєвієнції, самоуправляння і моральній (Р.).

За широкою автономією на „кресах“ говорив і Леон Бабаньскі, який сподіється те найті між Білорусинами „прзчухальне з'уєбно“. Вся учасники теоретичної розмови, яка відідає їм місце цього практичного знатинця, диспутали за потребою побороєння „розлучливої“ Гіоранції“ Варшави відносно справ „кресів“. Якими шляхами йтме їб оспілоднювання й до чого воно поведе — не важко відгадати: як було і є, так і буде...

На тему відносин на Білорусі „Курер поранню“ з 2. н. м. подає теж низку інформацій.

Читавмо там між иншим: Помішницькі оселі перемініли ся в фортеці. Поміщик не може вийти з хати без револьвера. Білоруські селяне не хочуть працювати на помішницьких ланах. На велику скалю процвітає контрабанда і хабарництво. Контрабандою на радянський бик займаються навіть форнали. В день працюють у дворі, а в ночі пацкують. Поліція скорумпована. Пачкарі кажуть: „польської границі не має, є тільки большевицька“. Бс большевинки вилловлюють пачкарів і суворо карають.

Польських марок в пограничній поліді майже немає в обігу. Прийматся тільки золото, срібло і тверду заграничну валюту. Інформатор „Курера поранню“, дучи до Варшави, не міг заосмотритися в польські марки на дорогу, виннвив золото шойно у Варшаві.

Яка поліція, така й адміністрація. Інформатор каже деликатно, що „місцеві адміністраційні власти зражують населення своєю бездарністю“

Польська політика на окраїнах.

Поляни про підносини на Білоруси і Полісію.

Під провозом кш. Язуша Радзівда зібрався дня 31 січня н. п. у Варшаві т. зв. „Супільно-політичний клуб“ і перевів дискусію над теперішньою ситуацією на „кресах“. Відносини, що панують на Полісію, дуже подрідно засуває бур. ген. комісар громадськео управління для східних земель Юрій Осмоловскі. Про ситуацію на Вілнєнційнх говорах сенатор Кржіжновскі („Визволєне — Пр. Ред.). Потім збирали голос ген. Бабаньскі і був міністер Леон Бабаньскі (автор книжки „Ukraina і справа ukraińska“ — Пр. Ред.).

Подаючи шо інформацію за „Курером пол-ским“ (з 2-го н. м.), читаємо там дельше бугально такє: „Всі профкові поведжуються на одному: шо мнншіня господарка є жадливою, шо водєно на млин внутрішніх і зовнішніх вогорів держави й веде нас (себе) Поляків — Пр. Ред.) протист шлямом до кататрофи. Централізм пра повніи не-

дає чинки за до-дєня втрачати мнншн в собі (сество 18-21 н. м.), чотину з 25 зл. к. до 3-х мнншн з 40 зл. к. інакш закінчат на 29 січня 1924 р. конферансу на управління заведєння „дого-наказав“ вилладо дучи 493 законн харитєво здала звідніщенню“ вчинювання його) причогого пельсма зобразом видл. нахак владє члєдмим редакторам то часосичн, щоби мнншнх документів безвартісно вразився.

Причину того, що не всі шо постійно складають обєавковий і прощ. податок на „Різану Школу“, добачув дехто в недостатєчності ліній. Це не єдино. Для

Пр. 113.24. В імени Річпосполитої Польської! Суд окружний карний як Трибунал пресовий у Львові рішив на внісок Прокураторії Державної, що змет часопису „Діло“ число 19 а дня 24 січня 1924 р. в артікулі під заголовком: „1. Пригладали собі „кресн“ вступати без словами а) крайніх меж а: Сусотиче, б) взаємнн сього а: вилкайки, ці знаки прєсєтє а: вісімнадцятій і дев'ятнадцятій днє 1924 р.